



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 142/05-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. septembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť MUDr. M. V., bytom Švajčiarsko, prechodne bytom P., zastúpenej advokátkou JUDr. H. B., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. SI-4 C 87/02 (pred zlúčením s Okresným súdom Senica od 1. januára 2005 pôvodne vedenom na Okresnom súde Skalica) a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Senica v konaní vedenom pod sp. zn. SI-4 C 87/02 porušil základné právo MUDr. M. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. SI-4 C 87/02 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. MUDr. M. V. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Senica p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. MUDr. M. V. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 340 Sk (slovom deväťtisíc tristoštyridsať slovenských korún), ktorú je Okresný súd Senica p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokátky právnej zástupkyne JUDr. H. B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 11. júla 2005 č. k. I. ÚS 142/05-16 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. M. V. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. SI-4 C 87/02 (pred zlúčením s Okresným súdom Senica od 1. januára 2005 pôvodne vedenom na Okresnom súde Skalica).

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľkou namietané konanie vedené pod sp. zn. SI-4 C 87/02 o návrhu na určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po zomrelom otcovi sťažovateľky, sa začalo žalobou sťažovateľky podanou na Okresnom súde Skalica 21. júna 2002. Podľa tvrdenia sťažovateľky ňou napadnuté konanie je aj napriek jej viacerým urgenciám poznačené zbytočnými prietahmi, čím sa predlžuje doba jej právnej neistoty a oddaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1) Základné právo MUDr. M. V. upravené v čl. 48 ods. 2) Ústavy SR bolo postupom Okresného súdu v Skalici porušené.

2) Okresnému súdu v Skalici sa prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

3) MUDr. M. V. sa priznáva finančné zadostučinenie sumou 10.000,- Sk, ktoré je Okresný súd v Skalici povinný vyplatiť MUDr. M. V. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4) MUDr. M. V. súd priznáva trovy konania (právneho zastúpenia) sumou 9.340,- Sk, ktoré je Okresný súd v Skalici povinný zaplatiť na účet advokátky JUDr. H. B. do dvoch mesiacov od tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: podpredsedníčka okresného súdu Mgr. K. V. listom sp. zn. Spr. 1540/05 z 22. augusta 2005 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedeným vyjadreniam okresného súdu listom z 13. septembra 2005.

2. 1. Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 22. augusta 2004 okrem iného uviedla:

„Pridržiavam sa v celom rozsahu vyjadrenia k vecnej stránke sťažnosti, ktoré bolo vypracované dňa 1. 12. 2004 Mgr. H. S., predsedníčkou Okresného súdu Skalica. V prílohe zasielam prehľad úkonov, ktoré boli v spise vykonané po 1. 12. 2004.

Súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 Zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. o organizácii ÚS SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

Predsedníčka Okresného súdu Skalica vo svojom vyjadrení z 1. decembra 2004 uviedla:

„1. skutková a právna zložitosť sporu: na základe doterajšieho konania sa nedá posúdiť, javí sa sporný okruh účastníkov,

2. procesné úkony od podania návrhu doposiaľ (vid' pripojená tabuľka),

3. prekážky postupu podľa § 107 O. s. p.: neboli zistené,
4. prietahy, ktoré spôsobili sťažovateľka: spôsobili tieto čiastočne tým, že neuviedla presne meno žalovaného a ani jeho pobyt,
5. prietahy spôsobené súdom: boli spôsobené, že sa konalo vo väčších časových odstupoch,
6. či zistené prietahy sú zbytočné: boli spôsobené nedostatkom času pre sudcu v súvislosti s veľkým nápadom vecí na tunajšom súde,
7. okolnosti, ktoré majú vplyv na prietahy: tunajší súd je trvale poddimenzovaný od roku 2001 o 5 sudcov je menej než zodpovedá nápadu vecí. Sudkyňa, ktorej vec bola pridelená pracuje s veľkým úsilím aj počas víkendov avšak nie je možné fyzicky zvládnuť také množstvo agendy, aké na jedného sudcu pripadalo v kritickom období. Uvedená situácia nás mrzí, ale nebolo v našich silách ju zvládnuť a upozorňovali sme na ňu viackrát MS SR ako aj KS Trnava bez kladného výsledku. Až od 1. 7. 2004 bolo pridelené ďalšie sudcovské miesto a keďže boli doplnený aj vyšší súdni úradníci, tak sa situácia začala stabilizovať a začali sme resty postupne doháňať. V dôsledku optimalizácie a zrušenia tunajšieho súdu však opätovne k ďalším prietahom dôjde, lebo sťahovanie súdu a evidencie spisov na tzv. zlúčenom súde si vyžiada ďalší časový posun.“

2. 2. Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k vyjadreniam okresného súdu uviedla:

„Nesúhlasím so stanoviskom Okresného súdu Skalica obsiahnutom v bode 4 listu zo dňa 01. 12. 2004, podľa ktorého som spôsobila prietahy v konaní tým, že som neuviedla presne meno žalovaného, ani jeho pobyt.

Je pravdou, že v žalobe o určenie vlastníckeho práva, ktorá bola Okresnému súde Skalica odoslaná doporučenou zásielkou dňa 19. 06. 2002 som nesprávne označila žalovaného. Svoj omyl som odstránila svojím podaním dňa 04. 11. 2003, ktorým som požiadala o zámenu účastníkov konania.

Okresný súd v Skalici môj návrh na zámenu účastníkov uznesením zo dňa 16. 06. 2004 zamietol a konanie zastavil.

Na základe môjho odvolania Krajský súd v Trnave horeuvedené uznesenie Okresného súdu v Skalici zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že Okresný súd v Skalici vec nesprávne právne posúdil, na základe nesprávneho právneho záveru konanie

zastavil. Napriek tomu, že z uznesenia Krajského súdu v Trnave jednoznačne vyplynulo, že sa jedná o zámenu účastníkov konania, Okresný súd v Skalici ma listom zo dňa 15. 09. 2004 vyzval, aby som preukázala, že po začatí konania, t. j. po dátume 21. 06. 2002 nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností o ktorých sa koná.

Na bezpredmetnú výzvu súdu som bezodkladne reagovala listom zo dňa 20. 10. 2004. Okresný súd však na moje stanovisko ani na moje žiadosti o pokračovaní v konaní zo dňa 23. 11. 2004 a 02. 02. 2005 vôbec nereagoval. (...)

J. M. vyjadril svoj súhlas s vystúpením z konania prostredníctvom advokáta. Súd pri určení náhrad trov konania priznal advokátovi tarifnú odmenu za jeden úkon právnej pomoci z ceny veci, napriek tomu, že účastník konania sa prostredníctvom advokáta vyjadroval len k procesnej otázke a nie k predmetu konania.

Som toho názoru, že rozhodnutie súdu v časti o trovách je evidentne nesprávne a preto som musela proti tomuto rozhodnutiu podať odvolanie.

Musím však zdôrazniť, že je to už druhé rozhodnutie toho istého sudcu, ktoré predchádza konaniu vo veci samej, ktoré je evidentne nesprávne a preto prietahy v konaní podľa môjho názoru spôsobuje súd, ktorý koná tak, že úkony súdu oddiaľujú rozhodnutie vo veci samej.

Nesúhlasím ani s tvrdením Okresného súdu v Skalici, uvedené pod bodom 5, pretože z horeuvedených skutočností vyplýva, že prietahy súdom boli spôsobené nielen tým, že sa konalo vo väčších časových odstupoch, ale aj tým, že súd nesprávne rozhodol a rozhodnutie krajského súdu akceptoval až po uplynutí desiatich mesiacov od jeho doručenia.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávani – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný

procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (m. m. I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. SI-4 C 87/02:

- 21. jún 2002 - sťažovateľka sa žalobou podanou okresnému súdu domáhala určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po jej otcovi, ktorý sa ich pod nátlakom musel vzdať v prospech štátu;
- 12. august 2002 - sťažovateľka oznámila okresnému súdu adresy svedkov, ktorých žiadala vypočuť ku skutočnostiam uvádzaným v žalobe;
- 29. november 2002 - sťažovateľka žiadala nariadiť vo veci pojednávanie;
- 16. január 2003 - sťažovateľka žiadala nariadiť vo veci pojednávanie;
- 2. máj 2003 - sťažovateľka žiadala nariadiť vo veci pojednávanie;
- 26. máj 2003 - okresný súd vyžiadal od Katastrálneho úradu T. (ďalej len „katastrálny úrad“) správu o prehľade vlastníkov sporných nehnuteľností s uvedením právnych titulov ich nadobúdania a súčasne vyzval sťažovateľku na oznámenie ceny sporných nehnuteľností a zaslanie dokladu o zmene priezviska jej otca a jeho úmrtný list;
- 17. jún 2003 - okresnému súdu bola doručená vyžiadaná správa od katastrálneho úradu;
- 17. júl 2003 - sťažovateľka doručila okresnému súdu vyžiadané listiny a žiadala predĺžiť lehotu na oznámenie ceny sporných nehnuteľností, pretože ešte nedostala znalecký posudok, ktorý si za tým účelom dala vypracovať;
- 7. august 2003 - sťažovateľka oznámila okresnému súdu cenu sporných nehnuteľností a predložila ich znalecké ocenenie;
- 9. september 2003 - okresný súd vyzval register obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „register obyvateľov“) na oznámenie miesta pobytu žalovaného;

- 22. september 2003 - register obyvateľov oznámil okresnému súdu, že žalovaný bol prihlásený na pobyt na adrese sporných nehnuteľností, tak ako to v žalobe uviedla sťažovateľka;
- 23. september 2003 - sťažovateľka urgovala, aby sa vo veci konalo, a žiadala nariadiť pojednávanie;
- 30. september 2003 - okresný súd opätovne vyzval register obyvateľov na oznámenie miesta pobytu žalovaného;
- 9. október 2003 - okresnému súdu bola doručená správa z registra obyvateľov totožná so správou z 22. septembra 2003;
- 5. november 2003 - sťažovateľka zmenila žalobu tak, že zmenila označenie predmetu sporu, žiadala, aby okresný súd uznesením rozhodol o zámene na strane žalovaného tak, že dovtedajšieho žalovaného nahradia: v I. rade – J. S. (ďalej len „žalovaný v I. rade“), v II. rade - Ing. P. D. (ďalej len „žalovaný v II. rade“), v III. rade – Š. H. (ďalej len „žalovaný v III. rade“) a v IV. rade – M. H. (ďalej len žalovaná vo IV. rade“), a súčasne sa sťažovateľka návrhom domáhala vydania predbežného opatrenia, ktorým by sa žalovaným v I. - IV. rade uložila povinnosť nenakladať so spornými nehnuteľnosťami do právoplatného skončenia sporu;
- 23. december 2003 - sťažovateľka zaslala okresnému súdu znalecký posudok ohľadne ocenenia sporných nehnuteľností a doklad, že k spornej nehnuteľnosti bolo žalovanému v I. rade vydané povolenie na stavebné úpravy, ktorých vykonaniu sa sťažovateľka snažila zabrániť podaným návrhom na vydanie predbežného opatrenia;
- 2. január 2004 - sťažovateľka bola vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku za žalobný návrh;
- 16. január 2004 - okresný súd žiadal od katastrálneho úradu identifikáciu sporných nehnuteľností;
- 4. február 2004 - okresnému súdu bola doručená správa z katastrálneho úradu;
- 22. apríl 2004 - sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že výzva z 2. januára 2004 na zaplatenie súdneho poplatku jej bola doručená 15. apríla 2004 a zaplatila ho 20. apríla 2004;
- 16. jún 2004 - okresný súd uznesením zamietol návrh sťažovateľky na zmenu žaloby, nepripustil zámenu na strane žalovaného a súčasne okresný súd zastavil konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ako aj konanie vo veci samej;

- 12. júl 2004 - sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu zmenila označenie žalovaného v pôvodnej žalobe z „M.“ na „M.“ a súčasne sa odvolala proti uzneseniu zo 16. júna 2004;
- 20. júl 2004 - spis bol predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky;
- 30. júl 2004 - krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co D 49/04 zrušil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z dôvodu jeho nesprávneho rozhodnutia a vec mu vrátil na ďalšie konanie;
- 8. október 2004 - spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu;
- 13. október 2004 - okresný súd vyzval sťažovateľku, aby preukázala, že po začatí konania *„nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú povinnosti, o ktorých sa koná“*;
- 22. október 2004 - sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že zotrúva na svojom žalobnom návrhu z 5. novembra 2003, a keďže žiadala o zámenu účastníka na strane žalovaného z dôvodu jej omylu v jeho označení, je bez významu požiadavka súdu preukazovať právne skutočnosti, s ktorými je spojený prevod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, na iný subjekt, ktorých existenciu by preukazovala v prípade žiadosti o zmenu účastníka;
- 25. november 2004 - sťažovateľka urgovala nariadenie pojednávania;
- 4. februára 2005 - sťažovateľka žiadala, aby okresný súd konal v jej veci;
- 20. apríl 2005 - okresný súd vyzval žalovaného, aby oznámil či súhlasí, aby z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpili iné osoby navrhované sťažovateľkou;
- 24. jún 2005 - okresný súd urgoval vyjadrenie žalovaného;
- 30. jún 2005 - žalovaný oznámil okresnému súdu, že súhlasí so zámenu účastníkov na strane žalovaného;
- 13. júl 2005 - okresný súd nariadil pojednávanie na 3. august 2005;
- 3. august 2005 - okresný súd po konštatovaní, že na pojednávanie sa nedostavili účastníci konania (ktorí neboli predvolaní), uznesením pripustil zámenu účastníkov na strane žalovaného.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o žalobe sťažovateľky o určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po jej otcovi, v súčasnosti vedenom pod sp. zn. SI-4 C 87/02, došlo k porušeniu označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (m. m. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali záver o právnej alebo skutkovej zložitosti veci a ktoré by odôvodňovali doterajšiu dĺžku konania.

2. Pokiaľ ide o hodnotenie správania sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka prispela k celkovej dĺžke konania (napríklad oneskoreným zaplatením súdneho poplatku za žalobný návrh a nepresným označením účastníkov na strane žalovaných).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný v období:

- od 21. júna 2002 (okresnému súdu bola doručená žaloba sťažovateľky) do 26. mája 2003 (okresný súd prvým procesným úkonom vo veci vyžiadal od katastrálneho úradu zoznam dovtedajších vlastníkov sporných nehnuteľností), t. j. viac ako 11 mesiacov;

- od 5. novembra 2003 (okresnému súdu bol doručený návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia a jej návrh na zmenu žaloby) do 16. júna 2004 (okresný súd uznesením zamietol návrh sťažovateľky na zmenu žaloby, nepripustil zámenu na strane žalovaného a súčasne zastavil konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ako aj konanie vo veci samej), t. j. viac ako 6 mesiacov (po odpočítaní 1 mesiaca, zákonnej lehoty na vydanie predbežného opatrenia);
- od 22. októbra 2004 (sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že zotrváva na svojom žalobnom návrhu z 5. novembra 2003) do 20. apríla 2005 (okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie, či súhlasí so zámenou účastníkov), t. j. viac ako 6 mesiacov.

Celková doba zbytočných prietáhov ustálená ústavným súdom je takmer 2 roky.

V súvislosti s obranným tvrdením okresného súdu, že prietahy v konaní „*boli spôsobené nedostatkom času pre sudcu v súvislosti s veľkým nápadom vecí na tunajšom súde*“, ústavný súd konštatuje, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov.

Z vyjadrenia okresného súdu nevyplýva prijatie účinných opatrení. Skutočnosť, že okresný súd mal problémy s vybavovaním veľkého množstva agendy, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (m. m. I. ÚS 156/02, I. ÚS 65/04).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 Sk, ktorého výšku odôvodnila takto: *„Takto uplatnenú sumu finančného zadosťučinenia odôvodňujem tým, že táto moja právna neistota mi spôsobuje materiálnu aj nemateriálnu ujmu. Moja ujma spočíva v tom, že majetok, ktorý nadobudla generácia mojich predkov užíva niekto úplne cudzí a ja ako jediná dedička nemôžem dosiahnuť, aby súd vo veci konal. V prípade, že by som bola v tomto súdnom spore úspešná, musela by som sa so súčasným vlastníkom finančne vyrovnáť za investície, ktoré ja vôbec nemusím potrebovať.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä vzhľadom na neadekvátnu činnosť okresného súdu považuje za primerané v požadovanej výške 10 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia.

Advokátka si uplatnila a vyúčtovala trovy za dva úkony právnej služby po 4 534 Sk a dvojnásobok režijného paušálu po 136 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb platnej do 31. decembra 2004 (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) a z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2004 je 4 534 Sk a hodnota režijného paušálu je 136 Sk. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2005 je 2 501 Sk a hodnota režijného paušálu je 150 Sk.

S poukazom na výsledok konania patrí sťažovateľke náhrada trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2004 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) vo výške 9 070 Sk (po zaokrúhlení podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z.) a dvojnásobok režijného paušálu vo výške 272 Sk. Sťažovateľke patrí tiež náhrada za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2005 (vyjadrenie z 13. septembra 2005) vo výške 2 501 Sk a režijný paušál 150 Sk. Sťažovateľka má nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom v celkovej výške 11 993 Sk.

Vzhľadom na to, že právna zástupkyňa si uplatnila náhradu trov len vo výške 9 340 Sk, ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov len vo výške uplatneného nároku, tak ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2005